

КОМИСИЈА ЗА АЛПИНИЗАМ
ПЛАНИНАРСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ

П Р А В И Л Н И К

о опремању смерова на територији Републике Србије

Уводне одредбе

Чл. 1.

Смерови у алпинизму деле се на: спортске, спортско-традиционалне, традиционалне опремљене и традиционалне неопремљене.

Опремљеност смери

Чл. 2.

Спортски смер; Сматра се онај за чији успон је неопходна само употреба карабинера на међуосигурањима. Савремена трајна међуосигурања су посатвљена унапред (пр. болтови, лепљени клинови), дуж целог смера и на свим кључним местима.

Спортско-традиционални смер; је онај који захтева поред употребе карабинера и опрему за традиционално пењање. У таквом смеру унапред припремљена савремена трајна међуосигурања (пр. болтови, лепљени клинови) се налазе на крушљивим и/или кључним местима.

Традиционално опремљен смер; је онај који на кључним местима и/или крушљивим деоницама и/или целом дужином опремљен традиционалним трајним међуосигурањима (пр. традиционални клинови).

Традиционално неопремљен смер; је онај који нема унапред постављена трајна међуосигурања било које врсте, сва међуосигурања су привремена и ваде се из стене по завршетку пењања.

Чл. 3.

Пењачка етика (стил пењања)

Од првих пењача се захтева да пењу што чистијим начином, којим остављају што мање трага у стени за собом и тиме допуштајући и другим пењачима иза њих да доживе исто или приближно исто искуство.

У Републици Србији пењање традиционалних неопремљених смерова сматра се највећим успехом и најбољим приказом етике алпинистичког успона.

Од понављача смера очекује се да пењу на исти или бољи начин од првих пењача, при том не нарушавајући изглед и опремљеност смера.

У односу на то, понављачи смера не би требало да препењавају користећи технику техничког пењања оне деонице стене које су попете слободно од стране првих пењача.

Чл. 4.

Због генерално лошег хвалитета стене у Србији, препоручује се постављање трајних међуосигурања на свим местима где је стена крушљива.

У празним секцијама стене где је тешко поставити опрему за традиционално пењање, одлука о постављању фиксних међуосигурања оставља се првим пењачима.

Чл. 5.

Сидришта (штандови)

Сидриште (штанд) је место у стени на којем се састају сви чланови пењачке навезе током пењања, а за које су сви пењачи директно повезани током боравка на њему .

Због кључне важности за безбедност пењача , а због наведеног у чл. 4 тачка 1. сидришта морају бити сигурна, због чега употреба материјала за његову изградњу не утиче на стил пењања.

Чл. 6.

Међуосигурања

Међуосигурања су тачке/а у стени између два сидришта, где се први пењач у навези осигурава приликом пењања.

Служе да умање слободан пад првог у навези и/или другог приликом траверзирања.

Међуосигурања могу бити *трајно* постављена (болтови, лепљени клинови, спитови и традиционални клинови), или *привремено* (чокови, хексови, френдови, трикемови и традиционални клинови).

Чл. 7.

Традиционални клинови

Традиционални клинови су направљени од метала или неког сличног материјала (легуре). Укуцавају се у стенске пукотине или сличне облике, без предходне припреме стене у виду бушења (ручно или машинско) зарад њиховог постављања.

За прве пењаче смера, који клинове постављају током свога пењања, они чине елемент привременог међуосигурања, а тако попет смер може се сматрати традиционално неопремљеним.

За све друге пењаче (понављаче смера) традиционални клинови који се налазе у стени су елементи трајног међуосигурања и такви смерови могу се сматрати традиционално опремљеним.

Чл. 8.

Стари, зарђали (дотрајали) традиционални клинови и/или спитови због ограниченог рока трајања и слабе носивости сматрају се неупотребљивим за пењање, а тиме се смерови који су опремљени овом врстом опреме могу сматрати традиционално неопремљеним смеровима.

Чл. 9.

Места за спуштање (абзајл)

Сва трајна *опремљена места* за спуштање низ уже требала би бити обезбеђена са минимално два трајна фиксна осигурања која су међусобно повезана, и постављеном минимално једном алком за провлачење ужета.

Сва трајна *неопремљена места* (дрво, камени облици) за спуштање низ уже ~~морају~~ требала би бити обезбеђена тестираном пењачком опремом (уже, прусик, гуртна) и минимално једном алком за провлачење ужета, на начин да се не оштећује дрво, камен или уже за спуштање.

Места за спуст треба да су заштићена од одрона камења и безбедна за бацање и скупљање ужета.

Чл. 10.

Ре-опремање смерова

Ре-опремање старих смерова допуштено је само уз одобрење првих пењача уколико су још живи и могу се пронаћи.

Уколико се први пењачи не могу пронаћи или нису живи, захтев за ре-опремање може да одобри само Комисија за алпнизам Планинарског савеза Србије (КА ПСС), а у складу са овим Правилником.

Чл. 11.

При ре-опремању смерова водити рачуна да се не наруши првобитни стил и лепота пењања.

Дозвољено је замена старих и дотрајалих трајних међуосигурања новим, на местима истим или приближно истим где су се и стара налазила.

Изузетак могу да представљају стари смерови који се данас користе у школске сврхе, због чега је допуштено да се поставе чешћа трајна међуосигурања него што су била првобитно постављена.

КА ПСС је једини орган (установа) Савеза која даје сагласност (допуштење) да се неки смер прогласи школским.

Чл. 12.

Завршне одредбе

Овај Правилник ступа на снагу даном усвајања на X редовној седници Управног одбора Планинарског савеза србије 06.09.2010,.....

У Београду, 01.06.2010.